

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ

Τί νομιμοποιεί τους πολιτικούς θεσμούς;

- Πώς νομιμοποιούνται οι διάφοροι πολιτικοί θεσμοί;
- Δηλαδή, πώς αποφασίζει η κοινωνία ότι αυτοί οι θεσμοί με αυτούς τους τρόπους παίρνουν αυτές τις αποφάσεις;

Το Κοινωνικό Συμβόλαιο

Τα μέλη της
κοινωνίας
συνάπτουν ένα
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

Συμφωνούν ότι
θα ζουν μαζί
ακολουθώντας
κάποιες αρχές

Αυτές οι αρχές

- Δεν θα απορρίπτονταν από κανένα ορθολογικό άτομο
- Εφαρμόζονται υπό τον όρο να εφαρμόζονται από όλους

Τα μέλη της
κοινωνίας
πιστεύουν ότι η
εφαρμογή
αυτών των
αρχών
εξυπηρετεί ως
ένα βαθμό τα
βασικά
συμφέροντα
ΟΛΩΝ

Μα είναι δυνατόν να συμφωνήσουμε ΟΛΟΙ;

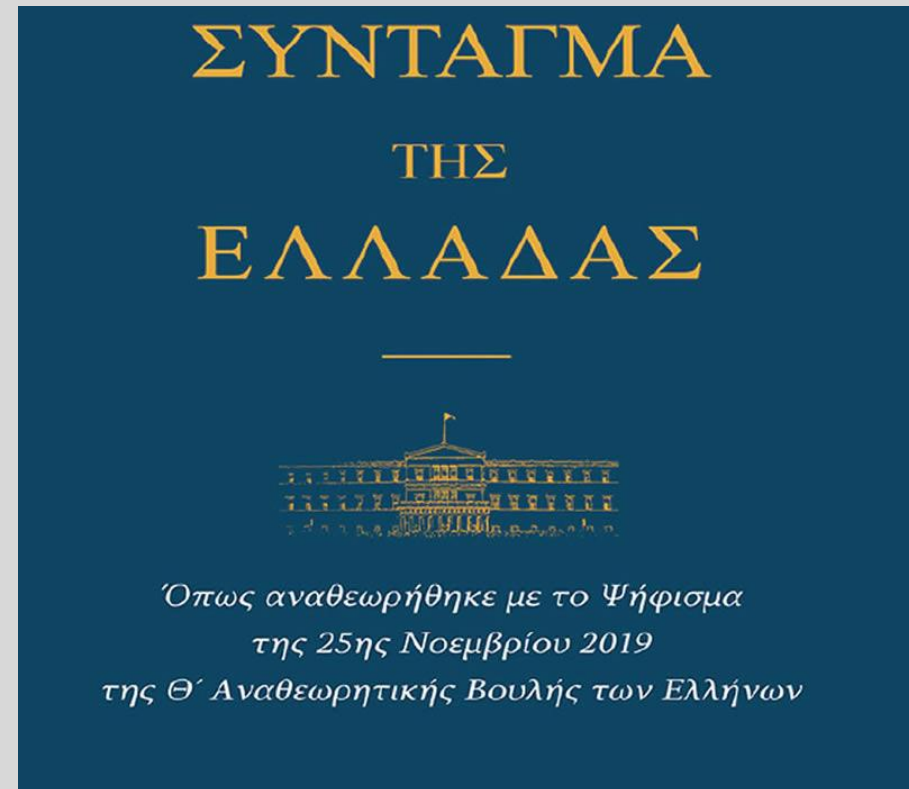
Η συμφωνία είναι
νοερή, υποθετική

Τα μέλη της κοινωνίας
δεν υπογράφουν
πραγματικά κάποιο
συμβόλαιο

Ωστόσο, συμφωνούν
ότι θα πράττουν σαν
να το είχαν
υπογράψει

Το Σύνταγμα κάθε χώρας είναι ένα είδος «κοινωνικού συμβολαίου»

- ΣΥΝΤΑΓΜΑ: Θεμελιώδης νόμος ο οποίος «συντάσσει» την Πολιτεία δηλαδή:
 - Καθορίζει τα όργανα και τις λειτουργίες της πολιτείας
 - Καθορίζει τα δικαιώματα των πολιτών
- Στον δυτικό κόσμο, τα Συντάγματα ψηφίζονται από τους αντιπροσώπους του λαού (τα Κοινοβούλια) επομένως μπορούμε να πούμε ότι αποτελούν μια πραγματική συμφωνία μεταξύ των πολιτών

Αρχικά... κοινωνικό
συμβόλαιο δεν
σήμαινε απαραίτητα
«Δημοκρατία»

**Στις αρχικές συλλήψεις
του το κοινωνικό
συμβόλαιο ήταν μια
συμφωνία υποταγής στον
Μονάρχη**

Ο «Λεβιάθαν» του Τόμας Χομπς

- Οι άνθρωποι επιδιώκουν ανεξέλεγκτα να επιδιώκουν εγωιστικά συμφέροντα.
- Πώς θα το ξεπεράσουμε αυτό;
- Οι άνθρωποι εκχωρούν την εξουσία της διακυβέρνησης σε μια «Κεντρική Αρχή»
- Τι κάνει η Κεντρική Αρχή:
 - Επιβάλλει την τάξη
 - Ρυθμίζει τις ανθρώπινες σχέσεις ώστε
 - Να αποφεύγονται οι συγκρούσεις
 - Να ικανοποιούνται οι βασικές ανάγκες των ανθρώπων.
- Ο Χομπς ονομάζει «Λεβιάθαν» αυτή την Αρχή

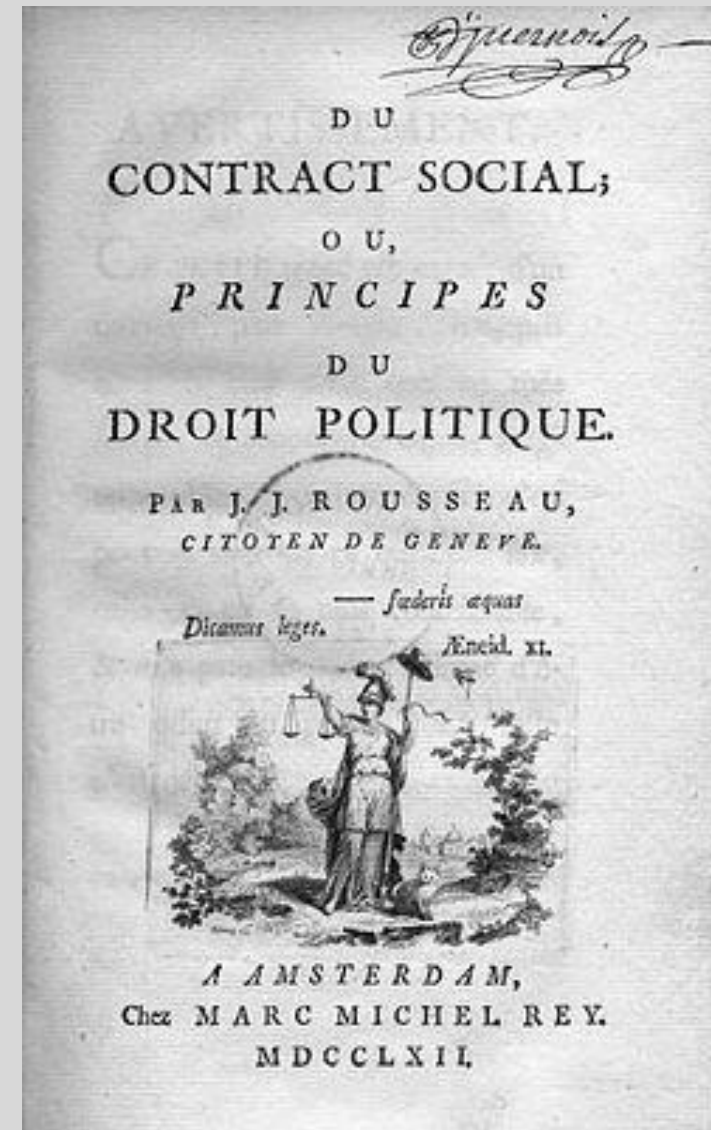
Ο «Λεβιάθαν» είναι ο μονάρχης, αλλά...

- Ακόμα κι αν η κεντρική αρχή, ο «Λεβιάθαν», είναι ένας μονάρχης ή ένας ηγεμόνας...
- Η εξουσία τού έχει παραχωρηθεί από τους πολίτες, όχι από κάποια θεϊκή αυθεντία.... (αυτό ίσχυε μέχρι το Μεσαίωνα)
- Αυτή η εξουσία επομένως ΔΕΝ μπορεί να είναι απεριόριστη, έχει κάποια ΟΡΙΑ

Ζαν Ζακ Ρουσό

- Στα χρόνια του Διαφωτισμού, το Κοινωνικό Συμβόλαιο «πλησιάζει» περισσότερο τη βούληση των πολιτών
- Ζαν Ζακ Ρουσό: Κυρίαρχη είναι η γενική βούληση
- Η όποια συμφωνία για το ποια θα είναι η διακυβέρνηση μιας χώρας πρέπει να αντικατοπτρίζει τη ΓΕΝΙΚΗ ΒΟΥΛΗΣΗ

Γενική βούληση

**"The general will is not
always the will of all;
it is, instead, only the
common interest."**

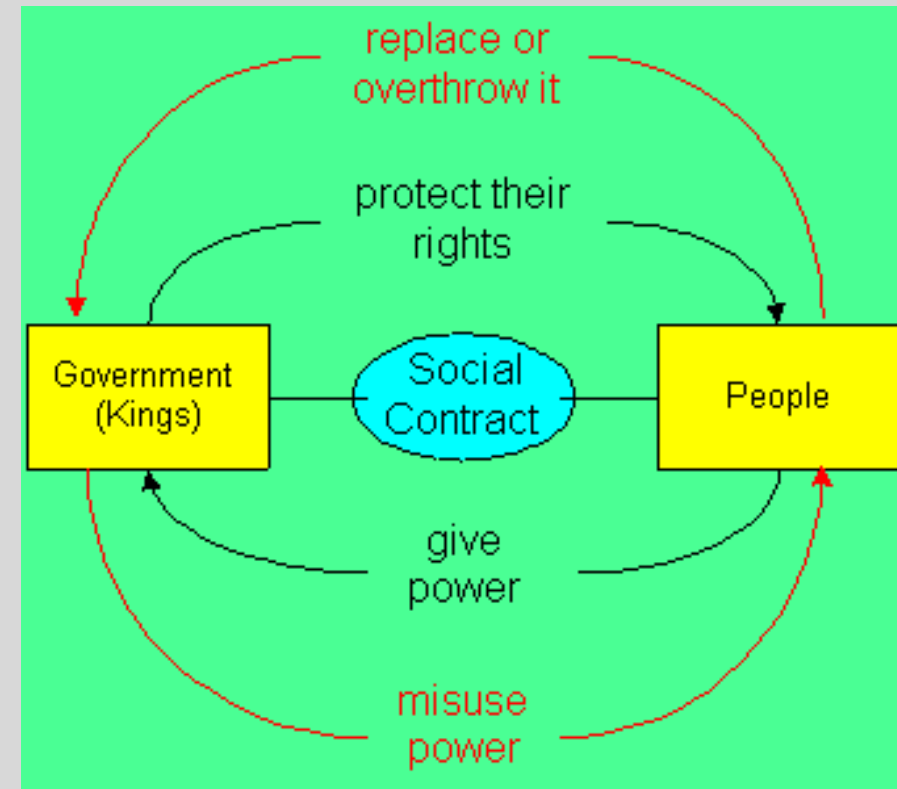
- Jean-Jacques Rousseau

- Για τον Ρουσό η γενική βούληση υπερβαίνει τις ατομικές βουλήσεις κάθε μέλους της κοινωνίας
- Μπορεί όμως η γενική βούληση να διασφαλίσει τα δικαιώματα όλων των πολιτών; Αρκεί μόνο η συναίνεση της πλειονότητας;
- Πώς διασφαλίζονται τα δικαιώματα των μειοψηφιών;
- Ακόμη και με αυτές τις αδυναμίες, η Γενική Βούληση όπως τη διατυπώνει ο Ρουσό είναι ένα βήμα προς τον «εκδημοκρατισμό» του Κοινωνικού Συμβολαίου.

Κι αν «σπάσει» το Συμβόλαιο η εξουσία;

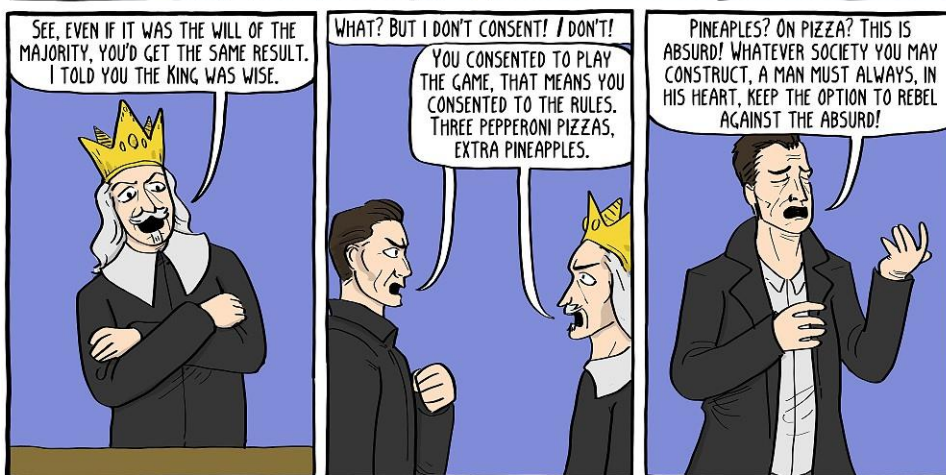
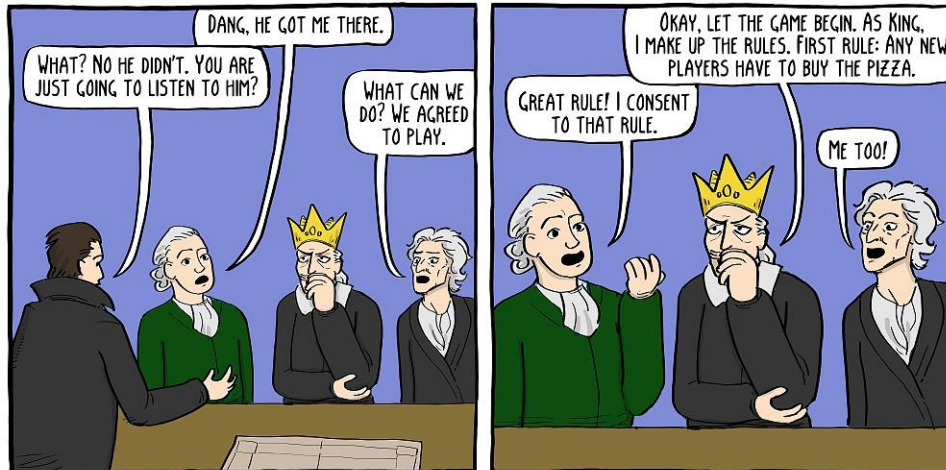
- Το «σπάσιμο», η παραβίαση των όρων του Κοινωνικού Συμβολαίου από την εξουσία νομιμοποιεί τους πολίτες
 - Να άρουν την εμπιστοσύνη τους προς την εξουσία (να την ανατρέψουν)
 - Να διεκδικούν από την εκάστοτε εξουσία την τήρηση των όρων
- Πρόκειται δηλαδή για «εξουσιοδότηση» των πολιτών προς την όποια μορφή διακυβέρνησης, και όχι πλέον για ένα «κληρονομικό» ή «ελέω θεού» σκήπτρο.

Ένα κόμικ για το κοινωνικό συμβόλαιο

Του LUIS SOARES

Ένα κόμικ για το κοινωνικό συμβόλαιο

Του LUIS SOARES